

3. Για την αξιολόγηση του σχολίου αυτού του Ι. Αδάμη, πρέπει να λάβουμε υπόψη ότι γράφεται σχεδόν έναν αιώνα μετά την αρχική καταχώριση της προσλήψεως στον κ. BAR 975, το 1758, που άρχισε την αντιγραφή του «παλαιού» κώδικα. Βλ. και ΕΚΣ, σσ. 64-65.

II

1698/III/20

976/φ 171r-v

χ. Ιωάννη Αδάμη

Απόφαση με κανονιστικό περιεχόμενο. Σύμβαση έργου. Απώλεια αμοιβής λόγω συμπεριφοράς που συνιστά αδέμιτο ανταγωνισμό. Αποτελέσματα αποβολής (σουργούνι) από την Κ.

^{17/} Ὑπόμνημα ιζ΄. Παραδειγματίζει κάποιοι^{18/ον}
δοῦλον¹ ἢ φατοῦρον παρανομήσαντα.

^{19/} Ἐν ᾧ Κυρίου. 1698. Μαρτίου 20. εἰς Σιμπῖνι, || 76.|| ^{20/} εἰς τὸ κονάκιν τοῦ Προεστῶτ(ος) μπασιὰ Στάδη Μί^{-21/}χου Σαφραντζῆ, ἐπαρῶρησιάσθη ὁ κὺρ Σαούλης Στρά^{-22/}του μὲ τὸν Γεώργην Πάνου Τζερβανοβοδαλὴν², τὸν ὁ^{-23/}ποῖον τὸν εἶχε στιχητὸν μὲ ῥόγαν διὰ ἀσλανιά 40. // νὰ πηγένη εἰς τὴν Προύσαν νὰ τοῦ ψουνίση πράμα ^{2/} κατὰ τὴν παραγγελὴν, ἔστωντας καὶ δὲν τὸν εὔθα^{-3/}σεν ἢ ῥόγα τοῦ κὺρ Σαγούλη, μάλιστα ἔκαμε συντρο^{-4/}φίαν μὲ ἀλλουνοὺς, καὶ ἐγύρευε νὰ ἀποκτήσῃ ῥόγαν^{3 5/} μεγαλήτερην, εἰς αὐτὸ τὸ εὐρίκαμεν κοινῇ τῇ γνώ^{-6/}μη, ὅτι νὰ χάνῃ τὴν ῥόγαντου, καὶ νὰ εἶναι καὶ ἔξω τῆς ^{7/} Κομπάνιας, καὶ ὅποι(ος) τὸν σιμάσῃ, νὰ γκλωμπίζε^{-8/}ται F 200.

^{9-15/}Θανάσης Λακούδη παρὼν, Πάλκ(ος) δεοδώρου, Θόδης στάμου, Κύρ<γ>ι(ος) Γραμματικοῦ, Παναγιώτης δημητρίου, Δῆμος Καπετάν(ος)⁴, Κύρ<γ>ι(ος) Γεωργίου: – [υπογραφές χ.γρ.]

στ. 23–5[φ 171v] Το ιστορικό της υποδέσεως δεμελιώνει συμπεριφορά αντισυμβατική και αδέμιτο ανταγωνισμό, επειδή ο «εργολήπτης»— συνέστησε εταιρεία με ανταγωνιστές, ενδεχομένως του εργοδότη του, πριν λήξει η σύμβασή του, δηλ. πριν επιστρέψει από την Προύσα. Δεν εξετάζεται καθόλου αν η εκτέλεση του έργου ήταν προσήκουσα ή αν προέκυψε ζημία για τον εργοδότη. Η μεταξύ ενάγοντος και εναγομένου σχέση θα μπορούσε ενδεχομένως να χαρακτηριστεί σύμβαση παραγγελίας, όμως αυτή επιτρεπόταν μόνο μεπραματευτή που ήταν μέλος της Κ ή πλήρωνε εισφορά (δόσημον)⁵. Εξ άλλου, η πρόσληψη είχε γίνει μόνον για το εμπορικό ταξίδι στην Προύσα (στ.23-2[φ 171v]) με συγκεκριμένη αμοιβή και όχι με ποσοστά.

στ. 6-7 Η αστική κύρωση είναι η απώλεια της αμοιβής του εργαζόμενου-εργολήπτη⁶. Η πειδαρχική κύρωση είναι η αποβολή από την Κ εν ευρεία εννοία, δηλ. *σουργούνι*.

στ. 7-8 «ὅποιος τὸν συμάση»: Αναφέρεται σε σειρά ενεργειών από κάποιο μέλος, όπως πρόσληψη ή άλλη οικονομική σχέση. Το πρόστιμο που προβλέπεται για τα μέλη που δεν θα συμμορφώνονταν με την απόφαση είναι από τα υψηλότερα. Η απόφαση, επομένως, στοιχειοθετεί *ad hoc* πειδαρχικό αδίκημα για τα μέλη της Κ⁷.

1. Υπάλληλος ή υπηρέτης. Η δεύτερη εκδοχή πρέπει να αποκλεισθεί, γιατί η προμήθεια εμπορευμάτων απαιτούσε γνώσεις και εμπειρία για την ποιότητα και τις συμφέρουσες για κάθε είδος τιμές (επρόκειτο ασφαλώς για προμήθεια υφασμάτων), την τρέχουσα αξία των νομισμάτων κλπ. Ο φατούρος ήταν υπάλληλος που είχε ήδη ολοκληρώσει τη μαθητεία του κοντά σε ένανπραματευτή και ήταν ώριμος να γίνει μπασκαλής, δηλ. αυτεξούσιος έμπορος, εφόσον πληρούσε τις προϋποθέσεις που προέβλεπαν τα δεσπίσματα της Κ. Βλ. π.χ. Θ. 26(1690) § 14 εδ. α' (ΕΚΣ, σσ. 302-303 και 177-179).
2. Από την Cervenavoda.
3. Εδώ σημαίνει εισόδημα.
4. Ενν. της *Εξωτέρας*, βλ. ΕΚΣ, σσ. 133 επ.
5. Βλ. Θ. 27(1692-1691) § 4 (ό.π., σ. 304). Πρβλ. Θ. 39(1723) §§ 2 και 5 (ό.π., σσ. 337-339).
6. Η απώλεια των δεδουλευμένων δεν ήταν συνηθισμένη. Απαντά σπανίως, ως πειδαρχική ποινή, π.χ. Θ. 29(1691) §4 (ό.π., σ. 312).
7. Πρβλ. αν. εγγρ. 1-2.

12

1731/XII/4, 1739/VI/12
χ. Ιωάννη Αδάμη

976/φφ 173v-174r

Πρακτικό. Δωρεά αιτία θανάτου.

// || φύλλ. ||

‘Υπόμνημα κ’. Σημαδεύει

²/ τὸ ἀφιέρωμα τοῦ ποτὲ Κώμανου Μπακάλη.

³/ || 182. || Εἰς τοὺς 1731. Δεκεμβρίου 4. εἰς Σιμπῖνι. ⁴/ Παρόντων τῶν τιμίων Πραγματευτῶν τῆς Κομπάνι-⁵/άσματος, ἤλθεν δεληματικοῦ τρόπου ὁ κύρ Κώ-⁶/μαν(ος) Νικολάου Μπακάλης, καὶ ἔταξεν παρῶν-⁷/σία φλορίντζια οὐγκρικά 200. διακόσια, νὰ ἔχουν ⁸/ νὰ δίδωνται τὰ ἑκατὸν εἰς τὸν Ἅγιον Τάφον, καὶ ⁹/ τὰ ἄλλα ἑκατὸν εἰς τὰ Μοναστήρια τοῦ Ἁγίου Ὁρους, ¹⁰/ τοιούτης λογῆς, ὥστε μετὰ τὸν θάνατόντου νὰ εἶναι ¹¹/ οἱ Πραγματευτάδες δε-